

435

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(număr unic 747/MSMPS/2020)

Participantul la avizare (expertizare)/cons ultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor	<p>Obiecțiile/Propunerile (recomandările)</p> <p>Pornind de la prevederile articolului 30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, consideră oportun conținutul capitolului "Fundamentarea economico-financiară" al notei informative, să fie completat cu prevederi care să descrie impactul financiar al modificărilor la actele normative de rigoare ținând cont de implementarea noii componente a activității Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) de distribuire a plăților de la stat către cetățeni.</p> <p>Totodată, la definitivarea proiectului hotărârii în cauză, urmează de ținut cont că pornind de la prioritățile de cheltuieli sectoriale, politicile noi urmează să fie examinate în cadrul limitelor de cheltuieli estimate pentru anii 2021-2023 reieșind din volumul de resurse extrem de constrâns, și care au fost expediate către autoritățile publice centrale prin scrisoarea nr.06/1-17/50 din 28.09.2020.</p>	Nota Informativă la capitolul "Fundamentarea economico financiară" a fost completată cu impactul financiar al modificărilor la actele normative de rigoare ținând cont de implementarea noii componente a activității Serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay) de distribuire a plăților de la stat către cetățeni.
Ministerul Justiției	Obiecții suplimentare nu au de formulat.	
Ministerul Afacerilor Interne	Comunică lipsa de obiecții.	

1. În tot textul legii, cuvântul „satisfac”, la orice formă gramaticală, propun de substituit cu cuvântul „îndeplinesc”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Pentru a aduce o claritate și o interpretare univocă, precum și reieșind din obiectul litigiilor din instanțele de judecată, propun expunerea Articolului 2 în redacție nouă, după cum urmează:

»Articolul 2. Condițiile de asigurare cu pensii

(1) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au vechimea în muncă necesară pentru stabilirea pensiei, li se stabilește pensie după eliberare din serviciu militar/special.

(2) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și securității statului, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cărora li s-a prelungit peste limita de vîrstă, stabilită de cadrul normativ, termenul de aflare în serviciu militar/special și care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit.a) din prezenta lege, de la data emiterii ordinului de prelungire a termenului de aflare în serviciu militar/special li se acordă pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

După eliberarea din serviciul militar/ special, acestora li se recalculează pensia acordată anterior reieșind din vechimea în muncă la data eliberării din serviciul militar/special și a salariului mediu lunar, calculat în ultimul an de serviciu.

(3) Pensionarilor din rîndul militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și securității statului, funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, încadrați repetat (o singură dată) în serviciul militar/special, la eliberare din serviciu militar/special, pensia primită anterior se recalculează, reieșind din vechimea în muncă, la data eliberării repetate din serviciul militar/special și a venitului care se ia în calcul în ultimul an de serviciu.

Se acceptă.

Propunerea înaintată nu este obiectul de reglementare al proiectului înaintat. Totodată, enunțăm că propunerea înaintată cu privire la recalcularea pensiei stabilite anterior reieșind din vechimea de muncă realizată după eliberare, implică alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat pe termen mediu și lung. Or, potrivit articolului 131, alineatul (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

(4) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care au căpătat grad de deabilitate, li se stabilește pensie de deabilitate, iar în caz de deces, familiilor acestora li se stabilește pensie în cazul pierderii întreținătorului, indiferent de durata serviciului militar/special și vechimii în muncă.”

3. La articolul 11 alineatul (1), textul „ofițerilor, praporșicilor, micimanilor și militarilor reangajați, militarilor de sex feminin, plutonierilor, sergenților, caporalilor, marinarilor și soldaților” propun de substituit cu cuvântul „militarilor”.

4. Articolul 13 lit.b), în final, propun de completat cu o propoziție, cu următorul cuprins:

„În stagiul calendaristic în calitate de angajat civil (contributiv) se includ perioadele prevăzute conform Legii privind sistemul public de pensii, care se calculează în aceeași condiții.”.

Se acceptă.

Nu se acceptă.

Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu reglementează *stagiul calendaristic*. Dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă se acordă militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, **dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.**

Totodată, în sistemul public de pensii, dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de lege (*vârstele de pensionare și stagiile de cotizare*).

Stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Or, potrivit prevederilor art. 13 lit.b) din Legea nr. 1544/1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, eliberați din serviciu pentru limită de vîrstă sau din motive de boală, care, în ziua eliberării din serviciu, au o vechime totală în muncă de cel puțin 25 de ani calendaristici, din care cel puțin 12 ani și 6 luni în serviciul militar sau în serviciul în organele afacerilor interne.

1) la litera e), textul „persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior)” propun de substituit cu cuvintele „militarilor și persoanelor din corpul de comandă și din trupele”;

Oportunitatea propunerii: excluderea elementelor discriminatorii din legislație. *Argumentarea:* Prin prisma asigurării respectării prevederilor Legii nr.5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați și Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității, precum și în scopul excluderii inegalităților și inechităților, proiectul prevede excluderea din legislația specială din domeniul militar a reglementărilor discriminatorii bazate atât pe criteriu de gen (bărbați vs. femei), cât și pe apartenența la o anumită categorie de efectivi (ofițeri vs. sergenți/soldați), urmărind în acest scop consolidarea principiilor egalității și echității.

2) propun de completat cu literă b)¹ cu următorul cuprins:

”b)¹ timpul de studii în instituții de învățământ superior civil, dar nu mai mult de unsprezece ani, calculându-se 6 luni de serviciu pentru

Nu se acceptă.

Propunerea înaintată presupune extinderea categoriilor de subiecții cărora la stabilirea/calcularea pensiei li se ia în calcul perioada de muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea militară, respectiv, implicînd alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat pe termen mediu și lung. Or, potrivit articolului 131, alineatul (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Nu se acceptă.

Propunerea înaintată nu este obiectul de reglementare a proiectului înaintat. Potrivit prevederilor lit. b) al art. 18 din Legea

un an de studii – personalului medical din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare;”.

Argumentare: În conformitate cu art.4 din Legea nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, profesiunea de medic poate fi exercitată de orice persoană care are diplomă de licență în medicină (studii integrate) și diplomă de medic specialist sau diplomă de studii superioare profil medicină și diplomă de licență după absolvirea studiilor de rezidențiat/certificat după absolvirea internaturii, eliberate conform legislației Republicii Moldova sau obținute într-un alt stat și recunoscute și echivalente în condițiile stabilite de Guvern. Actualmente, pentru personalul (medical) din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția corpului de ofițeri inferiori) al organelor afacerilor interne cu studii medicale superioare, perioada de rezidențiat nu se include la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei nici ramură civilă înrudită, nici timpul de studiu. Amendamentul respectiv a fost operat în contextul necesității ajustării actualului termen de învățământ superior medical și farmaceutic care a fost stabilit prin Legea nr.152/2014 cu privire la Codul educației al Republicii Moldova.

nr. 1544/1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care statisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, *se ia în calcul timpul de studii în instituții de învățământ superior civil, dar nu mai mult de cinci ani, calculându-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii - persoanelor din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția corpului de ofițeri inferiori) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare.*

Ținem să subliniem că condițiile de pensionare speciale stabilite de Legea nr. 1544/1993 (modalitatea de calcul, condițiile de acordare a dreptului la pensie, etc.) se acordă anume în baza realizării activității militare realizate (supus anumitor riscuri în activitatea desfășurată). Or, legislația privind pensiile militare este diferită de cea care reglementează pensiile civile (Legea privind sistemul public de pensii).

Mai mult ca atât, scopul Legii 1544/1933 este acordarea dreptului la pensie viageră pentru vechime în muncă, militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, **dacă au vechimea respectivă în**

serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Punctul 3 al Art. I din proiect în partea ce ține de abrogarea lit. e), a fost exclus din proiectul final.

Propunerea înaintată nu este obiectul de reglementare al proiectului înaintat.

Legislația Republicii Moldova permite acumularea veniturilor din alte activități chiar dacă persoana este beneficiară a unei pensii.

Prin contribuțiile achitate din salariu, pensionarii încadrați în câmpul muncii sunt asigurați de riscurile sociale prevăzute, cum ar fi: *accidentele de muncă, incapacitatea temporară de muncă cauzată de boli obișnuite, boli profesionale.*

Subliniem, că unul din principiile de bază ale sistemului public de asigurări sociale prevăzut de Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de

3) la articolul 18 lit.e) (pct.3 din proiect), propun substituirea textului „în modul prevăzut de Guvern” cu textul „în modul prevăzut de conducătorul structurii militare.”

Argumentare: În temeiul art.18 lit.e) din Legea nr.1544/1993 și pct.8 lit.j) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, Ministerul Apărării, în coordonare cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, a elaborat un act normativ departamental ce va stabili modalitatea de calculare pentru corpul de ofițeri a vechimii în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitățile lor militare. Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și înregistrării de stat a actelor normative departamentale, cu publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în condițiile Hotărârii Guvernului nr.1104/1997 „Cu privire la modul de efectuare a expertizei juridice și înregistrării de stat a actelor normative departamentale”.

6. Completarea legii cu un articol nou, art.50¹ cu următorul cuprins:

„Art. 50¹ Stabilirea suplimentului la pensie

Beneficiarii de pensii din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care au achitat contribuții sociale după eliberarea din serviciul militar, la atingerea vârstei generale de pensionare, beneficiază de supliment la pensie, calculat în condițiile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, reieșind din cotizațiile achitate și stagiul asigurat după eliberarea din serviciul militar.”

Argumentare: Conform art.8 din Legea nr.1544/1993, pensiile, ajutoarele bănești și compensațiile se plătesc de la bugetul de stat. În

același timp, foștii militari, după eliberarea din serviciul militar continuă să activeze în sectorul civil (public sau privat) și achită contribuții în bugetul asigurărilor sociale de stat, fără să beneficieze de careva plăți. Astfel, sunt încălcate principiile egalității, obligativității și contributivității, stabilite în art.3 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite iar drepturile de asigurări sociale se exercită corelativ îndeplinirii obligațiilor. Sursa de acoperire a acestor cheltuieli sunt cotizațiile deja achitate în BASS de potențialii beneficiari. Propunerea dată este inspirată din cele mai bune practici în domeniu (ex.: Federația Rusă).

7. Propun ca în textul legii, în parte ce se referă la venitul care se ia în calcul pentru stabilirea pensiei, să fie utilizat un singur termen, în temeiul prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

8. Concomitent, propun completarea Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (Art. IV din proiect) cu art.15², cu următorul cuprins:

„Art.15² Condițiile de stabilire a suplimentului la pensii stabilite conform Legii nr.1544/1993

(1) Beneficiarii de pensii, din rîndurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, stabilite conform Legii nr.1544/1993, la atingerea vârstei

asigurări sociale, este *principiul solidarității sociale, inter și intragenerații*, conform căruia participanții la sistemul public își asumă conștient și reciproc obligații și beneficiază de dreptul pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege. Precizăm că în sistemul public, pensiile se stabilesc conform condițiilor prevăzute de Legea nr. 156/1998, și anume: *vîrstele de pensionare și stagiile de cotizare*.

Totodată, enunțăm că propunerea înaintată, implică alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul public național pe termen mediu și lung. Or, potrivit articolului 131, alineatul (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

Punctul 5 al Art. I din proiect a fost exclus.

Propunerea înaintată nu este obiectul de reglementare a proiectului înaintat. Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, **stabilește condițiile de asigurare cu pensii a cetățenilor Republicii Moldova:** militari ai Forțelor Armate, colaboratori ai Serviciului de Protecție și Pază de Stat, ofițeri

generale de pensionare pot beneficia suplimentar la pensia stabilită, de un supliment la pensie, calculat în condițiile prezentei legi, fără a îndeplini condiția stagiului minim de cotizare.

(2) Suplimentul la pensie stabilit în condițiile prezentului articol, se calculează reieșind din stagiul asigurat după eliberarea din serviciul militar și cotizațiile efectuate după stabilirea pensiei și în baza de calcul nu se va include veniturile care au stat la baza stabilirii pensiei conform Legi 1544/1993.”

de informații și securitate, persoane din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, persoane din efectivul de comandă suprem și colaboratori care îndeplinesc serviciul special prin contract în cadrul Centrului Național Anticorupție, funcționari publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, pensionari din rândul militarilor forțelor armate, al organelor securității statului, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al persoanelor care au îndeplinit serviciul militar sau special prin contract în cadrul organelor similare anterioare celor nominalizate, inclusiv ale fostei U.R.S.S., și familiile acestora, **precum și tipurile de asigurare cu pensie.**

Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, prevede că în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii:

- a) pensie pentru limită de vîrstă;
- b) pensie de dizabilitate;
- c) pensie de urmaș;
- d) pensie specială (conform prevederilor altor legi).

Dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de lege (*vîrstele de pensionare și stagiile de cotizare*).

În context, enunțăm că propunerea înaintată, vine în contradicție cu prevederile Legilor menționate supra, precum și stabilește derogări de la principiile care stau baza organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale. Mai mult ca atât, implică alocarea de mijloace financiare suplimentare de la bugetul

	<p>9. Concomitent, se propune ca prezentul proiect de hotărâre să fie contrasemnat și de ministrul apărării și ministrul afacerilor interne.</p>	<p>public național pe termen mediu și lung. Or, potrivit articolului 131, alineatul (6) din Constituție, precum că, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Prezentat repetat spre avizare prin scrisoarea nr. 16/5645 din 07.10.2020.</p> <p>Reiterează poziția expusă în avizul nr. 11/1045 din 25.09.2020.</p>	
<p>Casa Națională de Asigurări Sociale</p>	<p>Comunică susținerea proiectului cu unele propuneri.</p> <p>În legătură cu faptul că începând cu 01.01.2017, militarii sunt persoane asigurate în sistemul public de asigurări sociale și datele salariale sunt reflectate în conturile personale de asigurări sociale și pentru a evita interpretări diferite a legislației la determinare cuantumului pensiei, propunem menținerea în proiectul de modificare a unor acte normative, a art.44 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544/1993.</p> <p>„Articolul 44. Baza de calcul a pensiei</p> <p>(1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciul militar prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din organele afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora, se calculează din salariul mediu lunar, primit pentru ultimele 12 luni precedente concedierii în care militarul a beneficiat de salariu în mărime deplină.</p> <p>(2) În media lunară se include salariul de bază, sporurile și suplimentele din partea fixă și variabilă a salariului lunar, precum și alte plăți primite</p>	<p>Propunerile înaintate au fost prevăzute inițial în prezentul proiect de lege, ulterior în procesul de avizare instituțiile interesate au prezentat obiecții/nesusținerea la propunerile respective.</p> <p>În acest sens, prevederile în partea ce țin de art. 44, art. 18 lit. e) și f) al Legii nr. 1544/1993 au fost excluse din proiectul de lege.</p>

	<p>pentru ultimele 12 luni precedente concedierii în care militarul a beneficiat de salariu în mărime deplină, în baza informației deținute în Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale”.</p> <p>Totodată consideră necesar de a menține propunerile la art.18 al Legii sus menționate.</p> <p>Art.18 lit (e) se completează cu propoziția „vechimea în muncă în ramurile civile înrudite cu specialitate militară se stabilește în modul stabilit de Guvern”, și lit f) se exclude.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost asigurat informarea despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.</p> <p>Prevederile proiectului corespund scopului declarat în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.</p> <p>În normele formulate din proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.</p>
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>Comunică lipsa obiecțiilor.</p>
<p>Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova</p>	<p>Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>
<p>Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova</p>	<p>Lipsa obiecțiilor.</p>

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU